

Valmistelu konsernipalvelujohtaja Vesa Urtti p. 0400 447 383

Yleinen vaalikelpoisuus

Yleisestä vaalikelpoisuudesta kaupungin luottamustoimiin säädetään KuntaL 71 §:ssä. Sillä tarkoitetaan edellytyksiä, jotka henkilön on täytettävä, jotta hänet ylipäänsä voidaan valita kaupungin luottamustoimiin.

Kuntalain 71 §:n mukaan yleisen vaalikelpoisuuden edellytykset ovat:

Vaalikelpoinen kunnan luottamustoimeen on henkilö:

- 1) jonka kotikunta kyseinen kunta on;
- 2) jolla on jossakin kunnassa äänioikeus kuntavaaleissa sinä vuonna, jona valtuutetut valitaan tai vaali muuhun luottamustoimeen toimitetaan; ja
- 3) jota ei ole julistettu vajaavaltaiseksi.

Kuntalain 72, 73, 74 ja 75 §:ssä säädetään toimielinkohtaisista vaalikelpoisuuden rajoituksista. Vaalikelpoisuuden menettämisestä säädetään vielä erikseen (KuntaL 78 §).

Vaalikelpoisuus muihin toimielimiin (74 §)

Vaalikelpoinen lautakuntaan ja valiokuntaan on henkilö, joka on vaalikelpoinen valtuustoon, ei kuitenkaan:

- 1) asianomaisen lautakunnan tai valiokunnan alainen kunnan palveluksessa oleva henkilö;
- 2) henkilö, joka on asianomaisen lautakunnan tai valiokunnan tehtäväalueella toimivan, kunnan määräysvallassa olevan yhteisön tai säätiön palveluksessa;
- 3) henkilö, joka on hallituksen tai siihen rinnastettavan toimielimen jäsenenä taikka johtavassa ja vastuullisessa tehtävässä tai siihen rinnastettavassa asemassa liiketoimintaa harjoittavassa yhteisössä, jos kysymyksessä on sellainen yhteisö, jolle asianomaisessa lautakunnassa tavanomaisesti käsiteltävien asioiden ratkaisu on omiaan tuottamaan olennaista hyötyä tai vahinkoa.

Pääasiallisesti henkilöstöasioita hoitavaan toimielimeen sovelletaan, mitä 73 §:n 2 momentissa säädetään. Johtokuntaan ja toimikuntaan voidaan valita sellainenkin henkilö, joka ei ole vaalikelpoinen kunnanhallitukseen ja lautakuntaan tai jonka kotikunta kunta ei ole.

Vaalikelpoisuus tarkastuslautakuntaan (75 §)

Tarkastuslautakuntaa koskevilla vaalikelpoisuusrajoituksilla pyritään varmistamaan hallinnon ja talouden tarkastuksen riippumattomuutta ja luotettavuutta. Samat vaalikelpoisuuden rajoitukset koskevat myös tilintarkastajaa.

Tarkastuslautakunnan kokoonpanoon vaikuttaa ensinnä se, että tarkastuslautakunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan tulee olla valtuutettuja (kuntalain 121.1 §).

Vaalikelpoinen tarkastuslautakuntaan ei ole:

- 1) kunnanhallituksen jäsen,
- 2) pormestari ja apulaispormestari,
- 3) henkilö, joka on kunnanhallituksen jäsenen, kunnanjohtajan, pormestarin tai apulaispormestarin hallintolain esteellisyysperusteita koskevan 28 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettu läheinen,
- 4) henkilö, joka on kunnan tai kunnan määräysvallassa olevan yhteisön tai säätiön palveluksessa taikka toimitusjohtajana tai sitä vastaavassa asemassa kunnan määräysvallassa olevassa yhteisössä tai säätiössä;
- 5) henkilö, joka ei ole vaalikelpoinen kunnanhallitukseen.

Tasa-arvolain soveltaminen

Toimielimiä valittaessa on otettava huomioon tasa-arvolain 4 a §:n 1 momentti:

Valtion komiteoissa, neuvottelukunnissa ja muissa vastaavissa toimielimissä sekä kunnallisissa ja kuntien välisen yhteistoiminnan toimielimissä lukuun ottamatta kunnanvaltuustoja tulee olla sekä naisia että miehiä kumpiakin vähintään 40 prosenttia, jollei erityisistä syistä muuta johdu.

Sukupuolikiintiö koskee kaikkia kunnan toimielimiä lukuun ottamatta valtuustoja, jotka valitaan yleisillä vaaleilla. Tasa-arvovaatimus koskee erikseen varsinaisia jäseniä ja varajäseniä. Lain mukaan kiintiön on toteuduttava sekä varsinaisten että varajäsenten kohdalla.

Tasa-arvolain muutoksella kiintiövaatimus on ulotettu myös kuntien välisen yhteistoiminnan toimielimiin. Käytännössä tämä tarkoittaa myös niitä toimielimiä, joihin jokainen kunta valitsee omat jäsenensä. Kiintiövaatimuksen täyttäminen edellyttää ennakolta käytäviä kuntien neuvotteluja.

Hallintosääntö § 9

Hallintosäännön mukaan Jämsän kaupungissa on seuraavat lautakunnat: Kaupunkiympäristölautakunta ja sivistyslautakunta. Lautakunnissa on 7 jäsentä.

Kaupunkiympäristölautakunnalla on valvontajaosto, jossa on viisi jäsentä ja viisi varajäsentä. Valtuusto valitsee valvontajaoston jäsenet ja sen jäsenistä puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan.

Eteläisen Keski-Suomen työllisyysalueen lautakunnasta määrätään erikseen.

Vaalimenettely

Vaalin toimittamisesta säädetään Kuntal 105:ssä seuraavasti:

Vaalissa tulevat valituiksi se henkilö tai ne henkilöt, jotka ovat saaneet eniten ääniä.

Luottamushenkilöiden vaali toimitetaan suhteellisenä, jos sitä vaatii läsnä olevista toimielimen jäsenistä vähintään määrä, joka saadaan jakamalla läsnä olevien lukumäärä valittavien lukumäärällä lisättynä yhdellä. Jos osamääräksi tulee murtoluku, se korotetaan lähinnä ylempään kokonaislukuun.

Varajäsenet valitaan samassa vaalissa kuin varsinaiset jäsenet. Jos varajäsenet ovat henkilökohtaisia, ehdokkaat on hyväksyttävä ennen vaalia ja ehdokkaana tulee olla sekä varsinainen jäsen että tämän varajäsen. Jos varajäsenet eivät ole henkilökohtaisia, valituiksi tulevat varsinaisiksi jäseniksi valittujen jälkeen seuraavaksi eniten ääniä tai korkeimmat vertausluvut saaneet ehdokkaat.

Suhteellista vaalia toimitettaessa sovelletaan, mitä kuntavaaleista vaalilaissa säädetään. Lisäksi valtuusto voi antaa määräyksiä vaalin toimittamisesta. Suhteellinen vaali ja vaadittaessa myös enemmistövaali on toimitettava suljetuin lipuin. Äänten mennessä tasan ratkaisee arpa.

Vaali voidaan toimittaa suljetuin lipuin sähköisessä kokouksessa vain, jos vaalisalaisuus on turvattu.

Toimivalta, johon päätös perustuu:
Kuntalaki §:t 71-75, § 121.1
Tasa-arvolaki
Hallintosääntö § 9

Ehdotus

Kaupunginjohtaja Jori Reijula

Kaupunginhallitus esittää valtuustolle, että kaupunginvaltuusto suorittaa luottamushenkilövaalit vaalikaudeksi seuraaviin toimielimiin:

Tarkastuslautakunta

- 7 jäsentä ja henkilökohtaiset varajäsenet
- puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan valinta (puheenjohtajien tulee olla kaupunginvaltuutettuja)

Sivistyslautakunta

- 7 jäsentä ja henkilökohtaiset varajäsenet
- puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan valinta

Kaupunkiympäristölautakunta

- 7 jäsentä ja henkilökohtaiset varajäsenet
- puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan valinta

Valvontajaosto

- 5 jäsentä ja henkilökohtaiset varajäsenet
- puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan valinta

Keskusvaalilautakunta

- 5 jäsentä ja varajäsenet
- puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan valinta

Jyväskylän koulutuskuntayhtymä Gradia, yhtymävaltuusto

- 4 jäsentä ja henkilökohtaiset varajäsenet

Keski-Suomen liiton edustajainkokous

- 4 jäsentä ja henkilökohtaiset varajäsenet

Kiinteistötoimitusten uskotut miehet

- vähintään 6 henkilöä

Käräjäoikeuden lautamiehet

- 4 lautamiestä

Poliisipiirin neuvottelukunta

- 1 jäsen ja henkilökohtainen varajäsen

Keurusselän ympäristölautakunta

- 2 jäsentä ja henkilökohtaiset varajäsenet

Tämä pykälä tarkastetaan kokouksessa.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.